

**ЕЛЕКТРОНЕН БЮЛЕТИН
РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ – СОФИЯ**

**E-BULLETIN
REGIONAL HISTORY MUSEUM – SOFIA**

Бр. 06/2024
Vol. 06/2024

**Издателство на Регионален исторически музей – София
Publishing of Regional History Museum – Sofia**

София 2024

**„Е-бюлетин“ е периодично научно електронно издание на
Регионален исторически музей – София**

**“E-Bulletin” is a periodical scientific electronic edition of
Regional History Museum – Sofia**

Съставител

д-р Александър Станев (РИМ–София)

Editor

Alexander Stanev, PhD (RHM–Sofia)

Редакционна колегия

доц. д-р Венета Ханджийска-Янкулова
(РИМ–София)

доц. д-р Илиана Борисова-Кацарова
(СУ „Св. Климент Охридски“)

д-р Марио Филипov (РИМ–София)

Елена Николова (РИМ–София)

Цветозар Йотов (РИМ–София)

Editorial Board

Veneta Handzhiyska-Yankulova,
Assoc. Prof., PhD (RHM–Sofia)

Iliana Borisova-Katsarova,
Assoc. Prof., PhD (SU “St. Kliment Ohridski”)

Mario Filipov, PhD (RHM–Sofia)

Elena Nikolova (RHM–Sofia)

Tzvetozar Yotov (RHM–Sofia)

Техническо оформление

Светлана Чолакова

Layout

Svetlana Cholakova

**Издателство на Регионален исторически музей – София
Publishing of Regional History Museum – Sofia**

ISSN 2603-4247

**Изисквания към авторите за подготовка на публикация / Requirements for authors
when preparing a publication: <https://e-bulletin.sofiahistorymuseum.bg/bg/requirements>**

Регионален исторически музей – София
Regional History Museum – Sofia

ЕЛЕКТРОНЕН БЮЛЕТИН E-BULLETIN

<http://www.sofiahistorymuseum.bg/bg/>

<http://e-bulletin.sofiahistorymuseum.bg/bg/>

Бр. 06/2024

ISSN 2603-4247

Vol. 06/2024

СЪДЪРЖАНИЕ CONTENT

АРХЕОЛОГИЯ /ARCHAEOLOGY

**АРХЕОЛОГИЧЕСКИ МАТЕРИАЛ ОТ НЕОЛИТА И ЕНЕОЛИТА ОТ ТЕРЕННИ
ИЗДИРВАНИЯ НА ТЕРИТОРИЯТА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ПРЕЗ 2022 И 2023 Г.**
Цветина Гетовска

**NEOLITHIC AND ENEOLITHIC ARCHAEOLOGICAL MATERIAL FROM
FIELD SURVEY IN SOFIA MUNICIPALITY DURING 2022 AND 2023**
Tsvetina Getovska

.....9–16

АНТИЧНИ ЛАМПИ ОТ ФОНДА НА НАЦИОНАЛНИЯ ПОЛИТЕХНИЧЕСКИ МУЗЕЙ
Ангелос Гугудис

**ANCIENT LAMPS IN THE COLLECTION OF THE NATIONAL POLYTECHNICAL
MUSEUM**
Angelos Gougudis

.....17–38

**КЪСНОАНТИЧНИЯТ КОМПЛЕКС В КВ. ОБЕЛЯ (СОФИЯ) – НОВ ПОГЛЕД ВЪРХУ
ПРОУЧВАНИЯТА ОТ 60-ТЕ ГОДИНИ НА ХХ ВЕК**
Анани Антонов

**THE LATE ANTIQUE COMPLEX IN OBELIA (SOFIA) – A NEW LOOK AT
THE RESEARCHES FROM THE 1960S**
Anani Antonov

.....39–62

**АРХЕОМЕТАЛУРГИЧНО ИЗСЛЕДВАНЕ НА НАХОДКИ ОТ БРОНЗОВАТА ЕПОХА ОТ
АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ОБЕКТ КРАЙ СЕЛО ЧУКОВЕЗЕР**

Силвия Иванова, Деян Лесигярски

**ARCHAEOMETALLURGICAL RESEARCH OF BRONZE AGE FINDS FROM
THE ARCHAEOLOGICAL SITE NEAR CHUKOVEZER**

Silviya Ivanova, Deyan Lesigyarski

.....63–76

**РЕДОВНИ ТЕРЕННИ ИЗДИРВАНИЯ НА ТЕРИТОРИЯТА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА
(2022 и 2023 г.)**

Александър Станев, Методи Златков

FIELD SURVEYS IN SOFIA MUNICIPALITY IN 2022 AND 2023

Alexander Stanev, Metodi Zlatkov

.....77–169

ИСТОРИЯ / HISTORY

**ТУРИСТИЧЕСКИ ОРГАНИЗАЦИИ В СОФИЯ ЧАСТ 1: ОТ НАЧАЛОТО
НА ОРГАНИЗИРАНИЯ ТУРИЗЪМ В БЪЛГАРИЯ ДО 50-ТЕ ГОДИНИ НА ХХ В.**

Марио Филипов

**TOURIST ORGANIZATIONS IN SOFIA PART 1: FROM THE BEGINNING OF
ORGANIZED TOURISM IN BULGARIA TO THE 1950S**

Mario Filipov

.....173–194

„ВЪДВОРЯВАНЕ И ИЗГНАНИЕ“ – БОНЧО МАТЕЕВ БОНЧЕВ И НЕГОВИЯТ ТРУД

Силвио Томов

“INTERMITTENT CONFINEMENT OR EXILE” – BONCHO M. BONCHEV AND HIS BOOK

Silvio Tomov

.....195–207

**СОФИЯ И СОФИЙСКИЯТ НАЧИН НА ЖИВОТ В ТВОРЧЕСТВОТО НА ПИСАТЕЛЯ
КРАСИМИР ДАМЯНОВ**

Илия Мечков

**SOFIA AND THE SOFIA WAY OF LIFE IN THE WORK OF THE WRITER
KRASSIMIR DAMYANOV**

Iliya Metchkov

.....209–232

МУЗЕОЛОГИЯ / MUSEOLOGY

**КРАТКА ИСТОРИЯ НА ДЕВИЧЕСКОТО ПРАКТИЧЕСКО ПРОФЕСИОНАЛНО
УЧИЛИЩЕ „КНЯГИНЯ ЕВДОКИЯ“ – ПАВЛОВО – СОФИЯ**

Мариана Маринова

**A BRIEF HISTORY OF THE GIRLS' PRACTICAL VOCATIONAL SCHOOL
“PRINCESS EVDOKIA” – PAVLOVO – SOFIA**

Mariana Marinova

.....235–247

90 ГОДИНИ ПРИРОДЕН ПАРК „ВИТОША“

Юлия Михайлова

VITOSHA NATURE PARK – 90 YEARS

Julia Mihailova

.....249–265

БИБЛИОТЕКА НА РИМ – СОФИЯ

Бранимира Танева

LIBRARY OF THE REGIONAL HISTORY MUSEUM – SOFIA

Branimira Teneva

.....267–268

**АРХИТЕКТУРА И ГРАДОУСТРОЙСТВО / ARCHITECTURE AND
URBAN DEVELOPMENT**

ПОСЛЕДНАТА КЪЩА НА АРХИТЕКТ КОЙЧЕВ

Валентина Върбанова, Александър Лозев

THE LAST HOUSE OF ARCHITECT KOYCHEV

Valentina Varbanova, Aleksandar Lozev

.....271–284

МУЗЕОЛОГИЯ
MUSEOLOGY

**КРАТКА ИСТОРИЯ НА ДЕВИЧЕСКОТО ПРАКТИЧЕСКО
ПРОФЕСИОНАЛНО УЧИЛИЩЕ
„КНЯГИНЯ ЕВДОКИЯ“ – ПАВЛОВО – СОФИЯ**

Мариана Маринова

В следосвобожденска България се отдава голямо внимание на образованието – основен фактор за напредъка на нацията. Като столица на държавата, София по естествен път става център на просветното дело в страната. С развитието на индустриалното производство възниква и необходимост от специално професионално образование. Тук се създават както държавни, така и частни професионални училища, които да задоволят нуждите от специализирани технически кадри. Наред с тях възникват и училища, в които се преподават знания и умения за различни занаятчийски дейности и практикуваните домашни занаяти в променените условия и свързаните с тях нови потребности.

През 1906 г. е открито първото частно девическо училище „Надежда“, което обучава майсторки по бродерия и шивачество. През 1912 г. дружество „Майка“ основава девически курс, който през 30-те год. на ХХ в. става тригодишен и подготвя учителки за домакинските девически училища. Този вид просветни заведения работят по програми, регламентирани и подпомагани в дейността им от Столичен Инспекторат. Той съдейства за откриването на нови училища, както и за повишаване квалификацията на педагогическия състав.

Тук ви предлагаме историята на Професионалното училище „Княгиня Евдокия“, написана на ръка с мастило от неговата директорка Мара Михайлова. Тя е работила като инспектор в Столичния Инспекторат, а също и като преподавател, преди да се заеме с основаването на училището. Тя създава, ръководи и преподава в учебното заведение.

В ръкописа се проследяват главните моменти от дейността на училището в неговия кратък период на съществуване. В написаната история не са спестени трудностите, пред които е изправено едно такова начинание. В изложението личи горчивината на автора от обстоятелствата, довели до закриването му.

Ръкописа представяме без съществена редакция. Само на няколко места има вмъкнати бележки за по-голяма яснота.

Надяваме се, че публикуването на тази история с лични елементи на спомените ще допринесе за изследването на историята на образованието в София.

За споменатите лица не разполагаме с допълнителна информация.

„Необходимостта от девическо практическо професионално училище за селата Княжево, Бояна, Горна баня, Суходол, Владая и Красно село – Павлово се чувстваше както от родителите, населението, така и от общинската власт. Често между учителите и родителите на тези райони, се разменяха мисли за такова училище. Този въпрос много се разглеждаше на годишни училищни актове, както и на родителско – учителските срещи. Децата завършват трети прогимназиален клас и родителите биваха изправени пред много важния въпрос къде ще продължат образованието си децата им. Родителите правиха запитвания защо не се открият и в този район гимназии и професионално училище.

Различни бяха причините, които спираха родителите да издържат децата си в софийските училища. Едни от учениците не се чувстваха достатъчно способни да продължат в гимназии, други нямаха средства, а родителите разглеждаха въпроса от практична гледна точка: децата трябва да получат образование, което да е приложимо в практичния всекидневен живот. Образование, което да подготви децата за семейния живот, икономиката в домакинствата и все пак да научат и общо образование за общественния живот.

Тука, обаче, изникваха недоразуменията къде да бъде центърът на училището. Преобладаваше мнението да бъде в Павлово като средищен център. Другият въпрос беше кой ще поеме отговорността и инициативата. Местното женско дружество настояваше за откриване на училището, но не се решаваше да поеме тази отговорност, особено по материалната страна.

Така в разменени мисли и желания минаваха годините. Няколко пъти родителите ходиха в Министерството на търговията, промишлеността и труда, под чието ведомство бяха тези (професионалните – б. м.) училища и да настояват за откриването му. В 1932 – 1933 и 1934 год. бях инспектор на тези училища и се обръщаха към мен за (съдействие за – б. м.) откриване на училището. Като жителка на с. Княжево познавах нуждите на родителите и заедно с общините третирахме този въпрос. Необходимо беше общините колективно да поемат материалната издръжка, а Министерството да поеме грижата за учителския персонал. Така в желание и умуване изминаха още две – три години. В мен все повече залягаше идеята за откриване на училището, защото бях най-прекият свидетел как изоставаха децата без образование. Пък тези, които следваха в софийските професионални училища бяха отрупани с излишни разноски – скъпи такси, а вечер, особено зимата, родителите трябваше да ги чакат по спирките, за да ги придружават до селата Суходол, Бояна, Владая, Горна баня (тогава нямаше още тролейбус).

Един ден през м. август 1937 година се събрахме пак да обмислим този въпрос. Аз вече не бях инспекторка. В сбирката участваха представители на общините, на Женското дружество, на Занаятчийското сдружение, на читалищата, родители и заинтересовани културни дейци, за окончателното взимане на решение. Накрая направиха предложение да се открие училището на мое име, понеже имах права да ръководя училище, и впоследствие общините да поемат училището като гласуват бюджет, за да стане общинско. При тези условия се съгласих, още повече, че бях назначена за учителка, но предупредих, че нямам средства и ако до една година не стане общинско, ще настоявам за закриването му.

Преди издаването на Заповедта за откриването, се сблъскаха интересите със софийските професионални училища, понеже им се отнемаше един периметър с ученички. Затова ходиха при началника на професионалното образование, като са

искали или да не се позволи откриването, или да се определи район, но от София да не се позволява да се приемат ученички. Второ, което са искали, е да се разреши откриването само на началния IV клас, защото родителите искаха откриването и на V и VI клас, за да за да прехвърлят децата си в Павлово. Ето защо издаде се Заповед № 1953 от 9. IX. 1937 г. само за откриването на IV клас, като се и определи район – да се приемат ученички само от Княжево, Горна баня и Бояна.

Имах инвентар – машини, маси, столове – кухненски инвентар и др. за една паралелка IV клас, но нямах пари, за да се посрещнат учителските заплати, затова взех заем от Красноселската банка на мое име, който при поемане на училището от общините щеше да се изплати от тях. Това остана само на дума и аз изплатих постепенно заема. Определи се откриването на училището да стане на 4 октомври в 10 часа преди обяд, което беше достатъчно разгласено чрез пресата, афиш и с барабан.

В деня на откриване на училището станаха непредвидени неприятности. Учители от софийските професионални училища са застанали на спирката на Павлово, като на гостите, които запитвали за училището, те им съобщавали, че се отлага откриването и много се върнали. Пристига поканеният от общините околийски управител с кола, случва се и запитва учителка за училището и тя му казва, че се отлага откриването. Това става пред общината на спирка Павлово. Управителят отива в общината и пита защо се отлага откриването. Цялата група – кметове, официални лица, които са тръгнали за училището, остават изненадани и схващат злонамереността – да се осуети откриването. Веднага нареждат да се разгласи с барабан, че се открива училището и поставят разсилния на спирката да посреща гостите.

4 октомврий 1937 година Откриване на училището

В хубав есенен ден – полуслънчев, полудъжделив стана тържественото откриване на училището с център Павлово. Присъстват на откриването официални лица – представител на Министерството на търговията, инспектората на професионалното девическо образование Ст. Писарева, инспектора по занаяти Ал. Димитров, околийският управител Щ. Димитров, кметовете: на Бояна Н. Захариев, на Княжево – Минков, на Горна баня Б. Тодоров, и помощник – кмета В. Матвеев, председателя на запасните офицери полковник Балтаджиев, председателя на запасните подофицери Ламбрев, свещениците: от Княжево Ас. Минев, от Красно село К. П. Константинов, от Горна баня А. Димитров, местната лекарка д-р Пенчева, началника на санитарната служба д-р Костово, директорката на плетачното училище Р. Атанасова, председателя на читалището в Княжево Чиплакова, на Овча купел Т. Недев, представител на учителите от Княжево Ив. Янакиев, директорката на професионалното училище в Лъджене Свецарова, помощник-кмета на Княжево Т. М. Гегов, директора на прогимназията в Красно село Заяков, председателя на земеделското сдружение Г. Добродолски, директора на банката в Красно село Д. Атанасов, председателката на женското дружество Л. Георгиева, учители, родители, гости и ученичките.

Временно училището се откри в друго помещение с името „Зорница“, като в последствие се преименува „Княгиня Евдокия“. На откриването говориха много души, всички възторжено приеха тази нова културна придобивка, искрени пожелания за напредък, изказ на радост от родителите, обещание, че ще се поеме от общините

(т.е. че ще стане общинско училище – б. м.), за да се развие в образцово средищно девическо професионално училище с пансион, а Министерството обеща подкрепа и всички посрещнаха това начинание с голяма радост.

За мен не остана какво да говоря, освен това да не забравят обещанията си, защото нямам средства да издържам училището, а с малкия брой на записалите се ученички, съвсем не може да се покрият големите разходи. Одобрено се всичко, учителският персонал беше вече назначен. Погледнато отстрани беше от хубаво по-хубаво.

Постави се началото на Летописната книга, която ще говори повече и подробно, отколкото моето описание. Всички бяха почерпени от училището с бонбони, а от женското дружество със сладки.

Подаръци:

Първият подарък беше българският трицвет от семейство Катя и Кирил полковник Христови от София. Вторият – голяма бронзова мастилница от генерал Мустаков – София. Третият – заплащане таксата за една ученичка от Заимови – Горна баня.

Общи разпореждания за девическите училища

Училището е под ведомството и контрола на Министерството на търговията и промишлеността. Ръководи се от Закона за търговското и промишлено образование от 1924 г. с правилник и програма. Приемат се ученички, завършили прогимназиално образование. Курсът на обучение е три годишен – IV – V – VI клас. Учебните предмети, които се изучават в тези училища са следните:

1. Български език
2. Френски или немски език
3. Сметководство с калкулации и кореспонденция
4. Рисуване – декоративно и специално и хармония на боите
5. Анатомия и трудова хигиена
6. Гражданско учение с професионално законодателство
7. Материалознание
8. История на облеклото
9. Пеене
10. Гимнастика
11. Готварство, домакинство, храни и хранене
12. Горно облекло – специални чертежи
13. Горно облекло – практика
14. Бели дрехи – теория – специални програми
15. Бродерии, дантели, украси

Всичко 40 часа седмично. След завършване на шестия клас, ученичките полагат изпит пред министерски пратеник, комисия по специалните предмети Облекло, Готварство и домакинство и по следните общообразователни предмети: Български език, Рисуване, Сметководство, Гражданско учение с професионално законодателство, История на облеклото, Материалознание.

Правата на завършилите тези училища: Прекарват една година стаж по специалността Облекло в ателиета. Явяват се на майсторски изпит, получават Майсторско свидетелство. Добиват право на самостоятелна практика – откриване на ателие, постъпване на работа като телефонистки и много често като чиновнички в общините.

Кои учители се назначават по специалните предмети – назначават се завършили гимназия и две годишния учителски институт по специалните предмети, едногодишен стаж и полагане на държавен изпит по специалността и изнасяне лекции. По общообразователните предмети се назначават редовни прогимназиални и гимназиални учители.

(Уни)формите на ученичките – по представяне от училището се одобряват от министерството:

1. Бяла голяма престилка за в клас. 2. Черна голяма престилка с якичка и синя панделка.

2. Лятна официални униформа: Бяла блуза с българска бродерия и синя пола

3. Есенната и зимна форма – сива вълнена рокля с якичка и синя панделка.

Палта и баретки тъмносини.

Училищните такси се определят от Министерството, съобразно с местните условия. Беше определена учебна такса 1200 лева и след три години се определи 1800 лв.

Екскурзии, забави, училищни празници се одобряват от Министерството по представяне (предложение – б. м. ММ) от училището. Учебните занятия, ваканциите са определени от Закона и правилниците. Завършването на учебната година става с Акт, изложба и подходяща забава.

**Дейност на девическото професионално училище
„Княгиня Евдокия“ – Павлово
от 4. X. 1937 до 15. IX. 1944 г.**

Учителският персонал при училището е следният:

Директор – Мара Михайлова

Учители:

1. Аврам Шопов – декоративно и специално рисуване и хармония на боите

2. Мара Калчева – бели дрехи, готварство и домакинства

3. Райна Василева – пеене и хор

4. Анастасия Алексиева – гимнастика

5. Мара Михайлова – история на облеклото

6. София Ст. Аврамова – български език

7. Васил Т. Савов – сметководство, професионално законодателство и гражданско учение

8. Д-р Ал. Поп Савов – хигиена, храни и хранене

9. М. Стоянова – горно облекло, материалознание, бродерии и дантели

10. Ст. Шопова – френски език

Промени на персонала са станали поради заемане на други служби или пенсиониране на следните учители:

В 1940 год. вместо С. Аврамова – Г. Ст. Темелков, в 1942 – 1943 год. вместо Д-р Поп Савов – д-р Ат. Карагеоргиев, вместо Темелков – Д. Михайлов, вместо А. Шопов – Ев. Михайлова

Движение на ученичките: В 1937 – 1938 г. са записани 21 ученички, завършили 13. В 1938 – 1939 г. записани 21, завършили 14, 1939 – 1940 – записани 21, завършили 13, 1940 – 1941 – записани 25, завършили 15, 1941 – 1942 – записани 20, завършили 16, 1942 – 1943 записани 18, 1943 – 1944 – записани 12. Ученичките от последните две

учебни години – 1944 се разформироваха в други софийски училища. В продължение на 7 години съществуване са били записани 138 ученички, а са завършили със зрелостен изпит 71. Има пет випуска, както следва:

I випуск 1940 г. – с министерски пратеник Ю. Лучанска

II випуск 1941 г. – с министерски пратеник Ев. Петрова

III випуск 1942 г. – с министерски пратеник Юр. Георгиева

IV випуск 1943 – с министерски пратеник Ал. Димитрова V випуск 1944 г. – с министерски пратеник М. Михайлова по време на бомбардировките.

На първия и втория випуск на всички завършили се раздадоха електрически ютии – 26 броя, на третия випуск електрически ютии на отличилите се, на четвъртия випуск – електрически котлончета, на петия випуск прочитни книги и чашки за екскурзия.

Училищни празници:

Патронният празник е 14 май – празнуваше се тържествено, с изключение на една година поради заболяване на ученички. На 8. XI – на Димитровден – със Занаятчийското сдружение. На 1. XI. – празника на будителите със забава, заедно с прогимназията. На 3. III. – Освобождението на България, заедно с читалището. На 24 май – Св. Кирил и Методий – с основното училище в Павлово и прогимназията в Красно село. На 1 май имаше училищни екскурзии до Владая, Бояна, Искъра и Горна баня. В някои екскурзии са участвали и родители на ученичките – до Искъра и Владая.

Родителско – учителски срещи са свиквани всяка година по веднъж, в които са се разменяли мисли по дисциплината, успеха и изработката на облеклото за специалните учебни предмети.

Училището е изнесло следните забави:

1. През 1938 г. на 29. V и 10. VII заедно с годишния Акт в читалището на спирка Овча купел подбрана програма и много добре посетени.

2. 1939 г. – 1. IV – забава в читалището и на 9.VII – забава, годишния Акт и томбола в читалището

3. 1940 г. – 1. XI. – в читалището в с. Княжево по случай празника на будителите

4. 1940 г. – 7. VII. в читалището в Овча купел, заедно с годишния Акт на I випуск

5. 1941 г. – 1. IV. в читалището в Овча купел

6. 1942 г. – 6. VII. Забава с годишния Акт на II випуск

7. 1942 г. – 5.VII. – годишния Акт на III випуск в салона на училището.

8. 1943 г. – 20. VII. – годишен Акт с изложба на IV випуск в салона на училището

Прекъсване на занятията имаше в 1940 година, когато се продължи ваканцията до 5.II поради големите снегове. През 1938 г. училището е взело участие в художествено-занаятчийската изложба като изложител. Изложбата бе уредена от Министерството на търговията, промишлеността и труда – Отдел „Занаяти“. За участието си в изложбата училището е получило спомен.

Училището е ревизирано от Министерството на търговията - Професионално образование, всичко три пъти от инспекторката Ст. Писарева.

Училището често е посещавано от официални лица – от общините, Занаятчийското сдружение, читалищни дейци, женското дружество, като са насърчавали учителския персонал и ученичките в преуспяване на училището.

Учителски съвети са свиквани всяка година, в края на първия и втория учебни срокове и при завършване на учебната година, или всичко 31 протоколи, заедно с извънредните при необходимост.

През своето съществуване училището се ползваше с авторитета на населението и при всички случаи на посещения от културни среди, които изказваха добрите си впечатления, но и съжаления, че училището не може да се развие напълно за гордост на района. Големи бяха и старанията на учителския персонал при подготовката на ученичките, което особено се ценеше от родителите, но за всички ставаше ясно, че училището е материално много зле и че няма да устои срещу негодите поради липса на средства.

Малкият брой на ученичките, само с три паралелки IV – V и VI класове и с малко ученички, не можеше да покрие разноските. Едва се изплащаха наем, заплати, допълване на инвентар. Заплащането на учителите остава същото, както при паралелка с 15 ученички, така и с паралелка с 40 ученички.

Защо общините не се съгласиха помежду си да направят училището общинско, не ми е известно. Ето защо през 1944 година, когато училището беше напуснало помещението е се измести в помещение в Княжево, нямаше изгледи за неговото възстановяване. Никой вече не се погрижи дали ще съществува училището или не, защото политическото неспокойно положение и бомбардировките бяха заели всичкото внимание на хората.

За новата учебна година се явиха едва десетина ученички. Учителският персонал беше решил да напусне, защото ясно им ставаше, че отново не може да се възстанови училището. Учителският персонал се назначаваше за една учебна година и затова всички след 15. IX бяха освободени от задължения към училището.

Направих постъпки за закриването му, понеже реших да заема отново учителска служба. Министерството издаде Заповед за закриването и освобождаването ми от директорската служба. Така печално завърши едно културно начинание, когато на дело не се върши нищо. Само с възторзи и радост резултати няма.“

Павлово – 15. IX. 1044 г. Директор / подпис М. Михайлова/

S U M M A R Y

A BRIEF HISTORY OF THE GIRLS' PRACTICAL VOCATIONAL SCHOOL
"PRINCESS EVDOKIA" – PAVLOVO – SOFIA

Mariana Marinova

The history of the Professional School "Princess Evdokia" was written by its director Mara Mihailova. She manages the school, but she is also a teacher in it. The manuscript traces the main moments of the school's activity in its short period of existence.

The manuscript is submitted without substantial editing.

Ключови думи: : София, Павлово, спомени, училище
Key words: Sofia, Pavlovo district, memories, school

A B T O P

Марияна Маринова

Регионален исторически музей – София
mariyana.marinova@sofiahistoremuseum.bg

Mariana Marinova

Regional History Museum – Sofia
mariyana.marinova@sofiahistoremuseum.bg

Обр. 1. Сградата на училището в Павлово, 1940 г.

Обр. 2. Момент от откриването на девическото професионално училище с първоначално име „Зорница“, по-късно „Княгиня Евдокия“ в Павлово, 4. X. 1937 г.

Обр. 3. Мара Михайлова, директор на ДПУ „Княгиня Евдокия“ в периода 1937 – 1944 г.

Обр. 4. Ежедневна униформа на ученичка от училище „Княгиня Евдокия“, 1941 г.

Обр. 5. Официална униформена бродирана блуза на ученичка от училището

Обр. 6. Изпит по готварство на випуск 1942 - 1943

Обр. 7. Годишен изпит по рисуване, около 1939 г.

Обр. 8. Кът от изложба с ръкоделия, изработени от ученички през учебната 1939 – 1940 г.

1.

Мр
Кратка история на девическото
практическо професионално училище
„Княгиня Евдокия“ – Павлово – София.

Необходността от девическо практически
професионално училище, за района на с.с.
Князеве, Бачма, Горни Бачма – Суходол, Врбач
и Криво село – Павлово се чувствуваше,
както от родителите, масовите, така
и от общината в нас.

Съществуваха училищия и родителите на тези
райони, се размениха шест за първо училище.
Този въпрос, как много се разменише, на го-
димните училищни актове, както и на родител-
ските срещи. Децата забърбават
трети промина през Криво, родителите
биваха изправени, пред, много важен въпрос
когато ще продължат образованието си, децата.
Правилна родителите запитваха, защо
не се открийт и в този район, училища и
професионално училище – Разногледна при-
чините, които стравя родителите да издържат
децата си в Софийските училища.

Един от учещите не се губеше, дое-
матално стискоди, да продължат в училища,
други, малката среще се, а родителите, раз-
мениха въпроса от приключилите работи.

Децата трябва да получат образование,
което да е пригодно в практически – всеки
дневен живот, образование което да под-
готви децата за семейния живот, економич-
ката в домакинствата и все пак, да получат
и общо образование за обществения живот.

Тяка, обаче, изникваха недоразуменията,
когато да бъде учещите на училището.
Предлагаше имаше, да бъде в Павлово
като средно училище. Другият въпрос беше
кой ще бъде отговорността и изникваха.
Личното мнение дружеството, настояваше, за

Обр. 9. Ръкопис на Кратка история на Девическо практически професионално училище „Княгиня Евдокия“ – Павлово 4.X1937 – 15.IX.1944 г., архив РИМ – София, МИС НА №114

